

Jacobus Maurits van Dort is geboren op 27 juli 1931 in Soerabaja, NOI. Hij was de zoon van Theodorus Karel Lodewijk van Dort en Bernardine Soesman. Zijn ouders trouwden op 26 januari 1925 te Den Haag. Jacobus had een oudere broer, Rob (30 april 1927). Tijdens de oorlog werd nog een zusje (Wieteke, 1943) en een broertje (Theo, 1945) geboren.

Maurits en Rob groeien op bij de suikerfabriek Tjandi, vlakbij Sidoardjo, waar vader Van Dort administrateur was. De administrateurswoning waarin zij wonen is riant. Een Frans-achtig landhuis met romantische ronde bovenramen en dakterrassen. Er omheen een weelderige tuin.

Maurits zit op Scouting. In 1941 tijdens de 10 Mei-herdenking in Sidoardjo mag hij samen met de Javaanse scout Kadi, zoon van een hoge geestelijke, de vlag hijsen. Hij heeft de avond ervoor van de zenuwen niet kunnen slapen.

Op de Aloon-aloon geschiedde na de een minuut stilte des avonds te acht uur, het plechtig ten top hijschen van de halfmast-vlag, door den Javaanschen **padvinder** Kadi, zoon van een hoogen geestelijke en Mulo-leerling, en den 10-jarigen **padvinder** B. van Dort, zoontje van den administrateur van de s.f. Tjandi. Men vertelde ons, dat het aardig kereltje den nacht tevoren niet slapen kon, zóó gewichtig vond hij het verrichten van deze plechtigheid.

Op Tjandi zijn in februari 1942 in de avond het gebulder van de kanonnen bij de slag in de Javazee te horen. Er is vaak luchtalarm en de familie voelt zich geïsoleerd. De landing van de Japanners horen ze via de radio. Begin maart trok het Japanse leger door de onderneming naar Soerabaja en achter dat leger kwam het volk en dat ging rampokken. Het haalde alle huizen leeg. Het gezin Van Dort vlucht langs de spoorlijn naar de naburige suikerfabriek Tulangan. Daar worden steeds meer vluchtelingen opgevangen. Na korte tijd gaat vader Van Dort terug naar de fabriek en ziet dat het huis helemaal kapot is, de ramen en deuren zijn er uit en de brandkast is ook leeg. Maar het huis kan hersteld worden. Moeder van Dort gaat maar haar zoons naar Soerabaja. Na verloop van tijd is hun eigen huis weer bewoonbaar en het gezin keert terug. De hele oorlog blijft het gezin op de fabriek. Alle Nederlandse personeelsleden zijn geïnterneerd en de lege plaatsen op de fabriek worden ingenomen door Indonesiërs. In 1943 en 1945 worden een zusje en een broertje geboren.

Na de bevrijding gaat het echter snel bergafwaarts. Er volgt een totaal onverwachte wending. Al spoedig komen de pemoeda's en de sfeer wordt heel vijandig. Zo vijandig dat vader Van Dort voor zijn vrouw en de kinderen, en voor vrouwen van employés een vrachtwagen regelt, die hen naar Soerabaja brengt. Broer Rob blijft met zijn vader op de fabriek. Vader Theo werd op 8 oktober 1945 door een bende gewapende Pemoeda's uit zijn huis gesleurd en in de gevangenis van Sidoardjo opgesloten. Op 13 oktober 1945 werd hij naar de aloon-aloon gebracht en doodgeschoten. Ook broer Rob wordt gevangen gezet en maakt verschrikkelijke dingen mee in de gevangenis. Op 10 november 1945 wordt hij met 2384 andere Nederlanders uit de Werfstraatgevangenis bevrijd door de Nederlandse KNIL-militair Jack Boer, een tank en tien Gurkha soldaten.

Moeder Dort hertrouwt en het gezin blijft in Nederlands Indie. Broer Rob gaat wel naar Nederland. Het gezin Dort vertrekt in 1957 naar Nederland voor vakantie maar ondertussen wordt de onafhankelijkheid uitgeroepen en kunnen ze niet terug.

Maurits is overleden op 31 december 1986 in Almelo, hij was toen 55 jaar oud.

Meer informatie

[De Indische courant » 13 mei 1941 - Art. 103 | Delpher](#)

[Ir. Theodorus Karel Lodewijk van Dort \(1898 - 1945\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[De Nederlandse Krijgsmacht - 1945-1950. Gruwelen der Bersiap: moordpartijen op grote schaal](#)

[Theo van Dort | Stichting Oorlogsverhalen](#)

[Wieteke van Dort | Trouw](#)

[Jacobus Maurits van Dort \(1931-1986\) » Stamboom van Hutten » Genealogie Online](#)

[Robert Erland Nicolai van Dort \[†\] 03-10-2015 overlijdensbericht en condoleances - Mensenling.nl](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.